

**ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน
ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล
Risk factors that affect performance of Finance and accounting officer
in Satun Province**

เพ็ญภักษ์ ลิตรักษ์, Phenpak Littarak

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามที่กรอกได้ด้วยตนเอง มีค่าความเชื่อถือได้ และมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาที่สำเร็จการศึกษา สาขาวิชาการบัญชี ประเภทบุคลากร เป็นข้าราชการ ตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่ง เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 - 5 ปี จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง และปัจจัยด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ส่วนปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ปัจจัยด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยง ปัจจัยด้านการวัดผลบริหารความเสี่ยง ปัจจัยด้านการฝึกอบรม ด้านความเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยง ปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล โดยสามารถอธิบายระดับการมีอิทธิพล ได้ร้อยละ 52.5

คำสำคัญ : ปัจจัยเสี่ยง, บริหารจัดการความเสี่ยง, ประสิทธิภาพในการทำงาน

ABSTRACT

The purpose of this study. Risk factors that can affect the performance of finance and accounting officer in Satun Province of the populations are finance and accounting officer in Satun Province are 240. Used in the study was a questionnaire filled out by themselves. The reliability and checking the accuracy of a panel of experts. The statistics used for data analysis. Descriptive statistics were percentage, average, standard deviation. Correlation Coefficient (Correlation Coefficient) and multiple regression analysis (Multiple Regression Analysis). According to studies, it has been found that Most respondents were female, aged between 31 - 40 years of undergraduate education. Major graduation graduate of Accounting Personnel. The government officer, mostly in position. Professional staff between 1 - 5 years of work experience, the research found. Risk factors that can affect the performance and financial account of the University, including Factors to track the risk management process and Factors of risk management Statistically significant at the 95 percent confidence level Factors of support of senior management. Factors of risk management guidelines Factors of risk management measures Factors Training Understanding of the factors in risk management and Factors of Communication. The risk factors did not affect the operational efficiency and financial accounting in Satun Province at $R = 52.5\%$

Keywords : risk, risk management, enterprise risk management

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 หมวด 4 การบัญชี การรายงานและการตรวจสอบ มาตรา 79 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อให้เป็นไปตามนัยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กรมบัญชีกลาง จึงได้จัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐขึ้น โดยประยุกต์ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของสากล และมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการติดตามประเมินผล รวมทั้งการรายงานผลเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อตรวจพบด้านการเงิน การบัญชีและการปฏิบัติตามข้อกำหนด ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสตูล สำหรับส่วนราชการส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ยังมีข้อตรวจพบประเด็น เกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน เงินฝากธนาคาร เงินทองราชการ เงินยืมราชการ การรับและนำเงินส่งรายได้แผ่นดิน เงินฝากคลัง/เงินประกันสัญญา และเงินประกันอื่น การจ่ายเงิน การจัดซื้อ/จัดจ้าง บางรายการขาดความถูกต้อง ครบถ้วนในการจัดทำเอกสาร ประกอบกับจากการตรวจประเมินสุขภาพการคลังท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พบความเสี่ยงในประเด็น การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบการเบิกจ่าย ไม่ครบถ้วน ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านที่ไม่ได้อยู่จริง แม้ว่าหน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง แต่ก็ยังพบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

ดังนั้น จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึง ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐาน สำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นประโยชน์ต่อจังหวัดสตูลเพื่อใช้เป็นแนวในการพัฒนาระบบกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่องค์กรอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านเงินและบัญชี ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทบุคลากร ตำแหน่งงาน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านเงินและบัญชี ของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทบุคลากร ตำแหน่งงาน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ที่ต่างกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยความเสี่ยง ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านความเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวัดผลการบริหารความเสี่ยง ด้านการฝึกอบรม และด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษา ปัจจัยความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทบุคลากร ตำแหน่งงาน และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ส่วนปัจจัยความเสียหาย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านความเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวัดผลการบริหารความเสี่ยง ด้านการฝึกอบรม และด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล ซึ่งทราบจำนวนที่แน่นอน จำนวน 240 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ใช้ในการศึกษา คือ หน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ในระหว่างเดือนสิงหาคม – ธันวาคม 2566

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

COSO (2017) ความเสี่ยง คือ ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น เทคโนโลยีใหม่ คู่แข่งรายใหม่ ผู้บริหารกระทำการทุจริต เป็นต้น การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) หมายถึง วัฒนธรรมองค์กร ความสามารถ และการปฏิบัติ เชื่อมโยงกับการกำหนดกลยุทธ์และผลการดำเนินงาน ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ต้องใช้ในการจัดการความเสี่ยง เพื่อตระหนักถึงการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กร เป็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ถูกออกแบบมา เพื่อใช้ในการระบุความเสี่ยง หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และจะมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร รวมถึงบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นนั้นให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Peterson and Plowman (1989) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1. คุณภาพของงาน หมายถึง งานที่ได้จะต้องมีคุณภาพสูง ได้มาตรฐาน ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว 2. ปริมาณงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ 3. วิธีการ คือ จะมีวิธีการทำงานอย่างไร จึงจะทำให้มีการลงทุนที่น้อย แต่ผลกำไรที่มีผลตอบแทนที่สูงที่สุด และมากที่สุด 4. เวลา คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่มีความถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงาน ยุคสมัย และรวดเร็วขึ้น 5. ค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด ให้มีความคุ้มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผกากรอง บรรดาศักดิ์ (2549) ศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงานหลังการเปลี่ยนแปลงระดับบัญชีเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างของนักบัญชีในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงอายุ 31 - 40 ปี มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5 - 10 ปีขึ้นไป ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เจเลีย อุปภา (2559) ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเวลา ด้านคุณภาพของงาน และด้านต้นทุน อยู่ในระดับมาก

ภัสณที นุ่มประเสริฐ (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามากที่สุด คือ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน รองลงมา คือ ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และด้านความถูกต้องในงาน ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สุจิตรา โตะเถื่อน (2561) ศึกษา ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ปัจจัยด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยง ด้านการวัดผลบริหารความเสี่ยง ด้านการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ส่วนด้านความเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยง ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการสื่อสาร ด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธนภรณ์ พรรณราย (2565) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก โดยด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงาน และด้านเวลา ตามลำดับ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย หัวหน้าการเงิน และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี จำนวน 120 หน่วยงาน จำนวน 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ซึ่งคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นคำถามมาตรวัดและให้คะแนนแบบ (Rating Scale) เกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล ส่วนที่ 3 เป็นคำถามมาตรวัดและให้คะแนนแบบ (Rating Scale) เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี

วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาลักษณะ รูปแบบ วิธีการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมเนื้อหาสาระที่ศึกษาเพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมกับศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามและเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถามและให้คำแนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) จำนวน 3 ท่าน คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) เท่ากับ 0.922 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา สามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ต่อไปได้
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยการวัดความคงที่ภายใน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค คำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.990 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือตามหลักสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. บัณฑิตส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. บัณฑิตส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเอฟ (F-Test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) และหากมีความแตกต่างให้ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการแบบ LSD
4. บัณฑิตความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยการวิเคราะห์ค่าถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.52 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.2 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.3 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.3 ประเภทบุคลากรเป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 69.6 เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี คิดเป็นร้อยละ 59.2 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.6
2. ประชากรมีระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.21$) ด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.20$) ด้านการวัดผลการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.19$) ด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.17$) ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.14$) ด้านความรู้และเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.07$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.04$)
3. ประชากรมีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมา คือ

ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.38$) ด้านระยะเวลา ($\bar{X} = 4.38$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X} = 4.35$)

4. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล พบว่า จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้พบว่า ประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทบุคลากร ตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประชากรที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง น้อยกว่า 1 ปี ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 1 - 5 ปี จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 6 - 10 ปี จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 11 - 15 ปี และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 16 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ Multiple Linear Regression ของการทดสอบสมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

ปัจจัยความเสี่ยง	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.061	0.172		12.02	0.000*
ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร (X_1)	-0.073	0.053	-0.097	-1.377	0.170
ด้านความรู้และเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน (X_2)	0.064	0.050	0.093	1.282	0.201
ด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน (X_3)	-0.029	0.076	-0.040	-0.384	0.701
ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง (X_4)	0.212	0.079	0.273	2.695	0.008*
ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (X_5)	0.116	0.072	0.156	1.615	0.108
ด้านการวัดผลการบริหารความเสี่ยง (X_6)	0.010	0.068	0.013	0.143	0.886
ด้านการฝึกอบรม (X_7)	0.043	0.054	0.073	0.802	0.423
ด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง (X_8)	0.216	0.085	0.295	2.540	0.012*

$R = 0.725$, $R^2 = 0.525$, Adjusted $R^2 = 0.509$, $F = 31.938$, * $p < 0.05$

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง และด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ = $2.061 + 0.212X_4 + 0.216X_8$

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นต่อปัจจัยความเสี่ยงในการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

ประชากรมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกันในเรื่องความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงองค์กรจากการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพผล (ธีรพร เนาว์รุ่งโรจน์, 2555) และ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุจิตรา โต๊ะเถื่อน (2561) ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยจะประสบความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง 2) ด้านความรู้และเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5) ด้านการสื่อสาร 6) ด้านการวัดผลการบริหารความเสี่ยง 7) ด้านการฝึกอบรม และ 8) ด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ครองยุทธ นบหนอง และคณะ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการสื่อสารที่มีคุณภาพ ด้านการประเมินการบริหารความเสี่ยง ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

ประชากรที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชากรที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งน้อยกว่า 1 ปี ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 1 - 5 ปี จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 6 - 10 ปี จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 11 - 15 ปี และจำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง 16 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริขวัญ ผลวิจิตร (2562) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน การบัญชีหน่วยงานราชการ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีผลทำให้ภารกิจงานที่ได้รับมอบหมาย สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยผลงานมีความถูกต้องครบถ้วน ไม่มีความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

ประชากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล (2554) ได้ศึกษาปัจจัยกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ 2-7 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสำนักงานใหญ่ ผลการศึกษา พบว่า เพศ อายุ ที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัสนที นุ่มประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ แตกต่างก็มีประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล

ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง และด้านการติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสตูล โดยสามารถอธิบายระดับการมีอิทธิพลได้ร้อยละ 52.5

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง จัดให้มีผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความเข้าใจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เสริมสร้างความรู้และเข้าใจ กระบวนการและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน แก่บุคลากรทุกระดับ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้บุคลากรทราบถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง อย่างต่อเนื่องในระหว่างการปฏิบัติงาน กรณีพบข้อผิดพลาดให้รายงานทันที และจะต้องให้จัดให้มีการทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง เป็นประจำทุกปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการส่งแบบสอบถามโดยเป็นคำถามแบบปลายปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนน ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในงานด้านอื่น เช่น การบริหารความเสี่ยงงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

3. แนะนำให้มีการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมด้วย เพราะในงานวิจัยนี้ศึกษาแต่เชิงปริมาณ ในการวิจัยสำรวจครั้งต่อไป ควรเพิ่มการสำรวจเชิงคุณภาพ เพื่อสอบถามข้อมูลเชิงลึกที่แบบสอบถามทั่วไปไม่สามารถเก็บข้อมูลได้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2557). COSO ERM. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/478674>
- กรมบัญชีกลาง. (2561). *หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยการมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง.
- ครองยุทธ นบหนอง, สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี และ พงษ์นิย มั่งคั่ง. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.*
- จิตรารวรรณ ถาวรวงศ์สกุล. (2554). *ปัจจัยกระบวนการทัศนทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ 2-7 ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสำนักงานใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.*
- จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล. (2561). *แนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กร. วารสารวิชาชีพบัญชี. (14)42, 111-124.*
- จุฑามาศ พิมพา. (2553). *การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้ใช้งบการเงิน. การศึกษาด้วยตนเองปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาบัญชี.*
- ชนภรณ์ พรรณราย. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.*
- ธีระศักดิ์ ใจห้าว. (2560). *ความมีประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรของกองทัพอากาศ ด้านการเงิน การบัญชี และงบประมาณ. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. สาขาการบัญชี.*

- ธีรพร เนาว์รุ่งโรจน์ . (2555). ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของระบบการบริหารความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาบัญชี.
- นันทวรรณ ทองแสน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานกลุ่มธุรกิจผลิตเครื่องสำอางในเขตจังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะบริหารธุรกิจ. วิชาเอกการจัดการทั่วไป.
- ภัสสนที นุ่มประเสริฐ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานการเงินและบัญชีของหน่วยงานทหารในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. คณะบัญชี.
- พจน์ พจนพาณิชย์กุล. (2556). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล. ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2564, จาก: <https://sites.google.com/site/potarticle/>
- พัชรินทร์ ขำวงษ์. (2554). การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน บัญชีและพัสดุของสถานศึกษาภาครัฐแห่งหนึ่ง. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะบริหารธุรกิจ. วิชาเอกการบัญชี.
- สายพิณ บันทอง. (2560). ตัวแบบประสิทธิภาพการจัดการของอุตสาหกรรมฟอกย้อมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาวิชาการจัดการ.
- สายฝน อุไร. (2557). ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะบัญชีและการจัดการ.
- สุจิตรา โต๊ะเถื่อน. (2561). ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. คณะบริหารธุรกิจ.
- วิชิต นารีผล. (2558). ประสิทธิภาพในการทำงาน. ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2566, จาก http://www.idd.go.th/WEB_PSD/knowledge/2556/bt-bc/224.pdf
- ศิริขวัญ ผลวิจิตร. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีหน่วยงานราชการเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี. สาขาวิชาการบัญชี.
- ศุภรณทิพย์ ศิริสุนทร. (2556). ผลกระทบของความสามารถในการเรียนรู้การทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คณะการบัญชีและการจัดการ.

- อรอนงค์ ทวีชัยอรุณรัป. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรสมัยใหม่กับ
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจนมและผลิตภัณฑ์นมในประเทศไทย.
วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 7(3), 81-92.
- อัจฉริยา อิมรส. (2561). ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้าน
การเงินและบัญชี กรณีศึกษา โรงพยาบาลรัฐบาลในจังหวัดกรุงเทพมหานคร.
การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม. คณะบัญชี.
- COSO. (2017). *Enterprise Risk Management: Integrating with Strategy and Performance*.
- James Lam. (2003). *Enterprise Risk Management: From Incentives to Controls*,
Second Edition (pp.51-66).
- Peterson, E & Plowman, E.G. (1989). *Business Organization and Management*.
Homewood, Illinois: Richard D. Irwin.